

give nogen Billigelse af den højtærede Ministers Fremgangsmaade eller Adfærd. Det, dette Ting maa gøre, er at kræve, at der foregaar en Undersøgelse af hele denne Sag gennem uhildede Mænd, som ere i Stand til at trænge ganske anderledes ind i Sagen, end vi kunne gøre her paa Grundlag af nogle tilfældige, løsrevne Dokumenter. Der er foretaget en Afskedigelse, og det er ikke en blank og klar Afskedigelse, hvor man siger: Jeg kan ikke samarbejde med den Mand — det har enhver Minister selvfølgelig Lov til at gøre —; men det er en Afskedigelse, som er ledsaget, delvis gennem Ministerens Redegørelse og i hvert Fald gennem Ministerens Tale her i Dag, af et ærekrænkende Angreb paa den Mand, her er Tale om. Men saa er en Undersøgelse nødvendig; saa er den Mand, der er ramt og afskediget paa en saadan Vis, berettiget til af de offentlige Myndigheder i Danmark at kræve en nøjagtig Undersøgelse af sin Sag.

Jeg vender mig her til den højtærede Konseilspræsident, og det, jeg beder den højtærede Konseilspræsident om, er, at han foreslaar eller foranstalter en indgaaende Undersøgelse af denne Sag ved uhildede Mænd, en Undersøgelse, ført i en saadan Form, at den kan være af tilfredsstillende Karakter. Jeg haaber, at den højtærede Konseilspræsident vil følge denne Opfordring. Hvis, imod min Forventning, den højtærede Konseilspræsident ikke skulde være villig til at følge denne Opfordring, maa, saa vidt jeg kan se, dette høje Ting tage Sagen i sin Haand og rejse dette Krav til den højtærede Konseilspræsident. Konseilspræsidenten vil, saa vidt jeg skønner, handle klogest og rigtigst, hvis han straks svarer: Jeg føler det selv som en Pligt at faa den Sag nøje undersøgt. Jeg haaber, at han vil svare saaledes; men hvis han ikke gør dette, ser jeg ikke andet, end at vi paa en eller anden Maade maa slutte denne Forhandling med en Opfordring til den højtærede Konseilspræsident og derigennem til det samlede Ministerium om at foranstalte en saadan Undersøgelse gennem uhildede Mænd. Rigsdagens Forhold til Ministrene er dette, at Rigsdagen maa støtte Ministrene, hvor Embedsmænd træde hindrende i Vejen for deres Optræden; men Rigsdagen har ogsaa en anden Pligt, og denne Pligt er at være en Art Værneting for de Embedsmænd, der staa under de danske, offentlige Myndigheder, Ministeriet, Rigsdagen og Kongen. Sagen er, at ved Afskedigelse af Embedsmænd følges i Danmark

den Regel, at hele Ansvarret hviler paa Ministeren. Der er andre Lande, hvor man har en anden Fremgangsmaade. I Tyskland anvender man den Fremgangsmaade ved Embedsmænds Afskedigelse, bortset fra Rigskansleren og Ministrene naturligvis, at der nedsættes en Disciplinarret til Afgørelse af, om vedkommende Embedsmand kan afskediges paa det givne Grundlag eller ikke. Det gælder efter den tyske Rigslov af 1873. Lignende Forhold findes adskillige Steder, f. Eks. i anden Form i den nye italienske Lov fra 1908. Vi have ikke denne Form i Danmark. Der kan siges meget imod denne Form, den har sine Vanskeligheder under et gennemført parlamentarisk Styre, men hvor man ikke har nogen Disciplinarret til Varetagelse af saadanne Sager, har Rigsdagen og navnlig dette Ting en Forpligtelse til at føle sig som en Art Værneting for Embedsmændene, naar disse paa et eller andet Punkt komme til at staa overfor, hvad man kunde kalde ministeriel Vilkaarlighed. I det Øjeblik, der fra en Embedsmands Side, som føler sig forurettet, fremføres Klager over Handlinger fra Ministeriets Side paa en saadan Vis og af en saa betydningsfuld Karakter som i dette Tilfælde, skylder Rigsdagen disse Mennesker at undersøge deres Sag. Jeg siger ikke, at vi skyldte at give dem Medhold; det er meget muligt, at denne Undersøgelse vil falde saaledes ud, at dette Ting bagefter vil give den højtærede Justitsminister Ret, det kan selvfølgelig ingen sige noget om paa Forhaand. Men det, vi skyldte, er, at der bliver foretaget en nøje og grundig Undersøgelse under betryggende Form. Vi kunne ikke i Tillid til en Minister, hvad enten denne Tillid er af personlig eller partimæssig Karakter, uden Undersøgelse blot paa en Debat af denne Karakter, som vi kun have kunnet føre paa Grundlag af Ministerens Udtalelser her i Dag, give den ene Part i denne Sag Ret og fælde vor Dom i Overensstemmelse med Ministerens Opfattelse over den anden.

Jeg resumerer mine Betragtninger i følgende: Den Afskedigelse, her har fundet Sted, er i sin Form ganske ekstraordinær; af de to Grunde, der ere anførte for den, er den ene fuldkommen uholdbar og betydningsløs og den anden er af en saadan Karakter, at det er tvivlsomt, hvad der er foregaaet, da der ikke findes mindste Bevis for, at det er en forsætlig Handling, her er foretaget fra vedkommende Embedsmands Side. Hvis der er begaaet